بسمه تعالی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

شیوه نامه مدیریت و اجرای فرایند داوری جشنواره کشوری شهید مطهری

پیشگفتار

جشنواره آموزشی شهید مطهری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، با هدف معرفی و تجلیل از فرآیندهای آموزشی برتر دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی و ترویج نوآوری و ابداع فرآیندهای جدید به منظور ارتقای آموزش عالی علوم پزشکی به صورت سالانه برگزار می‌گردد. در راستای عملیاتی سازی فرایند داوری و به منظور شفافیت هرچه بیشتر فرایندهای اجرایی و مدیریت داوری، این شیوه نامه تدوین شده است.

اصول داوری

۱. داوری باید با رعایت نهایت عدالت و انصاف انجام شود. از این رو لازم است کلیه عوامل دست اندرکار فرایند داوری از جمله دبیرخانه جشنواره، هیات داوران، کمیته های تخصصی و شورای نظارت جشنواره، نهایت دقت را در خصوص اجرای دقیق مفاد این شیوه نامه و نیز مدیریت تعارض منافع به عمل آورند.
۲. هر چند مصادیق بارز تعارض منافع در این روند شامل مشارکت در فرایند مورد ارزیابی و نیز تعلق فرایند به دانشگاه محل فعالیت هیأت علمی تعریف شده‌اند و در این موارد فرد مذکور نباید در روند بررسی و یا رأی‌گیری فرایند مورد بحث هیچ گونه مشارکت مستقیم یا غیرمستقیم داشته باشد؛ در عین حال انتظار می‌رود هر یک از افراد دست اندرکار در صورت مشاهده مصادیق دیگری از تعارض منافع، آن را اعلام و براساس تصمیم دبیرخانه عمل نمایند.
۳. داوری باید صرفاً بر اساس اطلاعات اظهار شده توسط مجری فرایند که در سامانه ثبت شده است انجام شده و داوران نباید به استناد تجربیات و یا اطلاعات قبلی خود از یک فرایند یا استنباط‌های خود در مورد آن داوری نمایند.
٤. داوری باید صرفا بر اساس معیارهای گلاسیک و محورهای مشخص شده برای امتیازدهی باشد و در این زمینه عواملی همچون سطح بندی دانشگاه نباید دخالت داده شود.

۵. اگر فرایند دیگری مشابه توسط مجری و یا افراد دیگری قبلا انجام شده باشد باید حتما به آن اشاره شود و نقاط قوت فرایند جدید نسبت به کارهای گذشته و ارتقای آن بیان گردد.

مراحل داوری:

داوری در جشنواره کشوری شهید مطهری طی۶ مرحله به شرح زیر انجام می‌گیرد:

مرحله اول: غربالگری و داوری اولیه در سامانه:

داوری در این مرحله توسط حداقل دو داور، طی چهار مرحله به شرح زیر انجام می‌گیرد:

- بررسی معیارهای رد سریع (با توجه به پیوست شماره۱)
- بررسی تعلق فرایند ارسالی به حیطه اعلام شده
- بررسی معیارهای دانش‌پژوهی
- امتیازدهی (با توجه به پیوست شماره ۲)

داوران محترم در این مرحله لازم است برای افزایش صحت، دقت، روایی و پایایی داوری، مراحل زیر را در داوری خود طی نمایند:

- قبل از شروع ارزیابی یک بار کلیه فرایندهای ارسالی را مرور نمایند.
- ابتدا مواردی که معیارهای رد سریع داشته یا معیارهای گلاسیک را تأمین نمی‌کنند مشخص و در سامانه ثبت نمایند تا از مسیر امتیازدهی حذف شوند.
- کلیه فرایندهایی که واجد شرایط دانش پژوهی شناسایی می‌شوند در خارج از سامانه امتیازدهی نموده و پس از اطمینان از نمرات و رتبه‌های نهایی (مجموع امتیاز فرایند) اقدام به ثبت امتیازات در سامانه نمایند.

مرحله دوم: تعیین ۹ فرایند برتر و بررسی تناسب حیطه ها و تکراری نبودن آنها توسط دبیرخانه

دبیرخانه جشنواره پس از داوری مرحله اول اقدامات زیر را انجام می‌دهد:

- محاسبه میانگین امتیازات داوران به منظور تعیین رتبه هر فرایند در هر حیطه مربوطه. در صورتی که رأی یکی از دو داور، حذف فرایند و رأی داور دوم، عدم حذف و تعیین امتیاز باشد یا فاصله بین امتیاز داده شده توسط دو داور بیش از ۳۵ از ۱۰۰ امتیاز باشد، آن فرایند برای داور سوم ارسال می‌شود و تصمیم‌گیری بر اساس رأی دو داوری مشابه (کمترین میزان اختلاف بین دو عدد) از سه داوری انجام می‌شود.
- انتخاب ۹ فرایند برتر در هر حیطه براساس بالاترین امتیازات

- بررسی ۹ فرایند انتخاب شده از نظر صحت انتخاب حیطه و تکراری نبودن بشرح زیر:
  - بررسی تکمیل بودن مدارک و مشخص بودن وضعیت مالکیت اعضا (جدول ٦) درصورت نامشخص بودن مالکیت فرایند مورد نظر از ادامه مسیر داوری حذف می شود.
  - بررسی نظرات داوران مرحله اول در مورد صحت تعلق ۹ فرایند به حیطه انتخاب شده در دبیرخانه
  - بررسی عدم تکراری بودن ۹ فرایند برتر در دبیرخانه و در صورت تکراری بودن از فرایند داوری حذف و فرایند بعدی از نظر رتبه به مجموع ۹ فرایند اول اضافه می‌شود به گونه‌ای که در نهایت ۹ فرایند و یا در صورت امتیاز مشترک در آخرین رتبه، به تعداد امتیازهای مشترک به این تعداد اضافه می‌شود.

مرحله سوم: داوری حضوری توسط کمیته‌های تخصصی داوری

داوران این مرحله از جشنواره براساس رشته تخصصی مرتبط با آموزش پزشکی، سابقه فعالیت تخصصی در زمینه دانش‌پژوهی آموزشی، شرکت در دوره‌های آموزشی داوری جشنواره شهید مطهری و سابقه همکاری در جشنواره‌های قبلی توسط دبیر جشنواره انتخاب می‌شوند. پیشنهاد می‌شود داوران در این مرحله بین ٦-۱۰ نفر باشند و یک نفر از اعضای این کمیته توسط رییس مرکز مطالعات به عنوان رییس کمیته جهت تنظیم گزارش تعیین می‌گردد. داوری در کمیته‌های تخصصی بشرح زیر انجام می‌گیرد:

- مطالعه و ارزیابی انفرادی اولیه هر فرایند براساس معیارهای دانش‌پژوهی
- بحث گروهی در مورد فرایندها و بررسی مستندات و فایلهای ارسالی صاحبان فرایند
- ارزیابی انفرادی نهایی کلیه فرایندها بشرح زیر:
  - هر یک از داوران بطور مستقل هر یک از فرایندها را از ۱۰۰ امتیاز می‌دهند (تکمیل فرم پیوست ۲).
  - هر داور می‌تواند به چند فرایند امتیازی یکسان بدهد.
  - داوران هر دانشگاه نمی‌توانند در فرایند نمره دهی و یا هرگونه اظهار نظر مستقیم یا غیرمستقیم (اعم از مثبت یا منفی) درمورد فرایند دانشگاه خود شرکت نمایند.

مرحله چهارم: تعیین واجدین شرایط نهایی ورود به مرحله داوری شورای نظارت

پس از پایان جلسه مرحله سوم داوری، دبیرخانه جشنواره براساس میانگین امتیازات داوران، شش فرایند منتخب را جهت ارایه به جلسه داوری شورای نظارت انتخاب می‌کند.

مرحله پنجم: داوری توسط شورای خبرگان و مسئولین حیطه‌ها

داوران شورای خبرگان جشنواره شامل اعضای حقیقی و حقوقی کمیته کشوری دانش‌پژوهی آموزشی و روسای کمیته‌های تخصصی، یک نفر از هر کلان منطقه که براساس ضوابط زیر انتخاب می‌شوند می‌باشند.

نحوه انتخاب نمایندگان کلان مناطق

هر کلان منطقه براساس جلسه‌ای که با مدیران مراکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه‌های آن کلان منطقه برگزار می‌گردد، ۳ نفر از اعضای هیات علمی دارای حسن شهرت، سوابق علمی و عملی برجسته در زمینه دانش‌پژوهی و توسعه آموزش، داشتن حداقل یک فرایند برتر کشوری یا دانشگاهی و حداقل ۲ دوره داوری دانش‌پژوهی کشوری یا دانشگاهی انتخاب و به همراه رزومه و صورتجلسه به مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی وزارت معرفی نمایند. رزومه‌های ارسالی توسط دبیرخانه جشنواره بررسی و از هر کلان منطقه یک نفر به پیشنهاد رییس مرکز مطالعات و تایید معاون آموزشی وزارت به عنوان نماینده آن کلان منطقه جهت شرکت در شورای خبرگان دعوت خواهد شد.

مرحله پنجم داوری توسط شورای خبرگان و ترجیحا به صورت حضوری براساس مراحل زیر صورت می‌گیرد:

- مطالعه فرایندها قبل از جلسه. فایل اصلی فرایندها بدون مستندات در اختیار اعضای شورای خبرگان قرار می‌گیرد و اعضا ملزم به مطالعه اولیه آنها قبل از جلسه می‌باشند.
- ارایه گزارش کار کمیته‌های تخصصی و فرایندهای برتر مورد نظر کمیته‌ها. لازم است روسای کمیته‌ها گزارشی از روند بررسی و احیاناً چالش‌های پیش رو در کمیته را در جلسه شورای خبرگان ارائه نمایند.
- ارایه مولتی مدیای تهیه شده توسط صاحبان فرایند به ترتیب رتبه تعیین شده. در صورتی که مولتی مدیای ارائه شده طولانی‌تر از دستورالعمل ارائه شده به دانشگاه‌ها باشد، در زمان مشخص قطع خواهد شد.
- پرسش و پاسخ شورای خبرگان با مسؤلین حیطه‌ها و بحث و بررسی
- امتیازدهی. هر یک از اعضای شورای خبرگان بطور مستقل هر یک از فرایندها را براساس **اهمیت** و **میزان نوآوری** فرایندها از ۱۰۰ امتیاز می‌دهند.

تبصره۱: صرف نظر از روسای کمیته‌های تخصصی حیطه ذیربط که واجد حق رأی در حیطه مربوط به خود نیستند؛ صاحبان یا همکاران فرایند یا آن دسته از اعضای شورای خبرگان که از دانشگاه محل اجرای فرایند هستند نیز حق رأی **در حیطه مربوطه** را ندارند. همچنین در صورتی که هر یک از فرایندهای معرفی شده در این بخش، مرتبط با دانشگاه مسؤول کمیته مربوطه باشد، لازم است مسؤول کمیته در هنگام معرفی موضوع را به اطلاع شورای خبرگان برساند.

تبصره۲: جلسات کمیته‌های تخصصی و شورای خبرگان با حضور دو سوم اعضای دارای حق رأی رسمیت می‌یابد و تصمیم‌های آن با اکثریت مطلق آرای اعضای دارای حق رای معتبر است.

تذکر: اعلام نتایج جشنواره شهید مطهری صرفا از طریق دبیرخانه و در سامانه جشنواره صورت می‌گیرد و هیچ یک از اعضای هیات داوران یا همکاران دبیرخانه جشنواره، مجاز به اعلام تمام یا بخشی از نتایج داوری نیستند.

مرحله ششم: تعیین فرایندهای نهایی جشنواره

پس از پایان جلسه شورای خبرگان، دبیرخانه جشنواره براساس نتایج داوری شورای خبرگان، ۳ فرایند منتخب هر حیطه و همچنین فرایندهای قابل تقدیر را بر اساس میانگین امتیازات تعیین می نماید.

- در صورتی که براساس نتیجه نهایی، یک یا چند دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی واجد بیش از سه فرایند برتر شده باشند، دبیرخانه جشنواره موظف است براساس رتبه و نمره‌های داوری ۳ فرایند دارای رتبه و امتیاز بالاتر را انتخاب و فرایندهای بعدی را حذف نماید تا سقف سه فرایند برتر برای یک دانشگاه رعایت شود.
- در صورتی که کیفیت و سطح کلیه فرایندهای ارائه شده در یک حیطه پایین باشد، به شرط درخواست کمیته تخصصی حیطه مربوطه و تایید شورای خبرگان در آن حیطه، رتبه‌های برتر (یک و یا دو و یا سه) معرفی نشوند.
- فرایندهایی که حداقل ۸۰ درصد نمره رتبه سوم آن حیطه را کسب کرده باشد می‌تواند به عنوان فرایند قابل تقدیر معرفی شود.
- در صورتی که فرایندی از ستاد وزارت ارائه شده باشد، در حیطه مربوطه با دیگر فرایندها رقابت می‌کند ولی اگر حائز رتبه اول تا سوم شد، به عنوان فرایند برتر ستادی معرفی و یک ظرفیت به ظرفیت فرایندهای برتر جشنواره اضافه می‌شود.

ارزشیابی داوری و ارایه بازخورد به کمیته کشوری دانش پژوهی آموزشی

دبیرخانه جشنواره می تواند جهت نظارت بر عملکرد داوران، عملکرد کلیه داورانی که نیاز به داوری سوم پیدا کرده باشند، داورانی که برای اولین بار در جشنواره کشوری شهید مطهری داوری نموده‌اند و ۱۰ درصد داوران دوره‌های قبل که به صورت تصادفی انتخاب می‌شوند را ارزیابی کند. به این منظور ارزیابانی که توسط دبیرخانه انتخاب می‌شوند وارد سامانه شده و نحوه عملکرد داوران را ارزیابی کرده و گزارش ارزیابی در کمیته کشوری دانش پژوهی آموزشی بررسی و متناسب با آن تصمیمات مناسب درخصوص ادامه یا عدم همکاری داوران موردنظر گرفته می‌شود.

رسیدگی به اعتراضات

- دبیرخانه جشنواره امکان بررسی درخواست‌های فردی (صاحبان و/یا همکاران فرایندها) را ندارد.
- با توجه به تکمیل و امضای جدول صاحبان و همکاران فرایندها و درصد مشارکت ایشان در فرایندهای معرفی شده، دبیرخانه جشنواره امکان پاسخگویی به درخواست‌ها در مورد مالکیت یا توزیع منافع مادی و معنوی فرایندهای برگزیده شده را ندارد.
- بعد از اعلام نتایج داوری فرایندهای جشنواره کشوری شهید مطهری، هیچگونه تغییر در اسامی، ترتیب، نوع همکاری، درصد مشارکت و نیز امتیازات مترتب بر فرایندهای برگزیده شده پذیرفته نمی‌شود.
- با توجه به انتخاب مبتنی بر هنجار فرایندهای برتر، دبیرخانه جشنواره امکان بررسی درخواست‌ها درخصوص بازنگری نتایج ارزیابی فرایندها و رتبه‌بندی آنها را ندارد.
- در صورت اعلام درخواست مکتوب دانشگاه در خصوص تخطی از فرایندهای پیش‌بینی شده در این شیوه‌نامه و یا مطرح کردن وقوع هرگونه تبانی و موارد مشابه آن، دانشگاه موظف است مستندات قابل پیگیری را به صورت مکتوب به دبیرخانه اعلام نماید. در این صورت دبیرخانه موظف است موضوع را بررسی و درخصوص برخورد با متخلفان یا اصلاح فرایند داوری در دوره‌های بعدی تصمیم‌گیری نماید. در هر صورت نتایج اعلام شده در خصوص فرایندهای برتر و قابل تقدیر تغییر نمی‌کند.

پیوست شماره ۱

معیارهای رد سریع در مرحله اول داوری جشنواره کشوری شهید مطهری مواردی که منجر به رد سریع فرایندها در ابتدای مرحله اول داوری و قبل از ورود به امتیازدهی می‌شود، عبارتند از:

- **الف:** فعالیت‌های خارج از حوزه آموزش اعضای هیات علمی یا یکی از رده‌های فراگیران علوم پزشکی[1]
- **ب**. فعالیت‌های مرتبط با آموزش سلامت عمومی[2]
- پ. فرایندی که در دوره‌های گذشته به عنوان فرایند کشوری در جشنواره شهید مطهری شرکت کرده باشند.
- ت. طرح‌هایی که صرفا ماهیت نظریه پردازی دارند
- ث. پژوهش‌های آموزشی که ماهیت تولید علم دارند و نه اصلاح روندهای آموزشی مستقر در دانشگاه‌ها
- ج. فرایندهایی که از نظر تواتر و مدت اجرا یکی از شرایط زیر را دارند:

i. در مورد فرایندهایی که اجرای مستمر دارند، مدت اجرای کمتر از شش ماه داشته باشند.

ii. در مورد فرایندهایی که اجرای مکرر دارند حداقل دو بار انجام نشده باشند.

iii. در مورد فرایندهایی که ماهیتا اجرای یک باره دارند ولی تاثیر مستمر دارند مانند برنامه‌های آموزشی یا سندهای سیاست گذاری، مصوب مرجع ذی صلاح نشده باشند.

---

[1] undergraduate ،postgraduate and CME/CPD

[2] Public education

پیوست شماره ۲

چارچوب امتیازدهی بر اساس معیارهای دانش پژوهی

ردیف	محورها	امتیازات			
۱	**اهمیت مساله**	**۱۳** اهداف موضوع شفاف، واقع بینانه و بسیار بااهمیت است.	**۹**	**۵**	**۱** اهمیت موضوع و اهداف مشخص نیست.
۲	**مرور تجربیات و شواهد**	**۱۲** مرور مستند و نظام مند	**۹**	**۵**	**۱** وضعیت مرور نامشخص است.
۳	**متدولوژی**	**۱۳** روش مناسب انتخاب شده و در حین اجرا انعطاف پذیری مناسب باعث ارتقای اجرا گردیده است.	**۹**	**۵**	**۱** روش مناسب انتخاب شده ولی اجرا بسیار ضعیف بوده است.
٤	**میزان اثربخشی نوآوری**	۱۳ افقهای جدیدی برای بررسی و مطالعه بیشتر ایجاد نموده است.	**۹**	**۵**	**۱** دستیابی به اهداف نامشخص است.
۵	**استفاده از نقد و بازخورد**	**۱۲** نقد مجری و سایر ذی نفعان از زوایای مختلف انجام شده است و بازخورد آن در برنامه موثر بوده است .	**۹**	**۵**	**۱** نقد و بازخورد نامشخص است.
٦	**سطح نوآوری**	**۱۳** نوآوری ملی	**۹**	**۵**	**۱** نوآوری در سطح گروه یا دپارتمان
۷	**گستره ارایه**	**۱۲** استفاده از سطوح و روشهای مختلف و بسترهای مختلف با هدف گسترش و بسط فرایند در سایر محیطهای آموزشی	**۹**	**۵**	**۱** ارائه و انتشار نامشخص
۸	**وسعت و حجم کار**	۱۲ حجم کار در گروه فرایندی خود بسیار بزرگ است.	**۹**	**۵**	**۱** حجم کار در گروه فرایندی خودکوچک است.
	امتیاز کل:	۱۰۰			